

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ
Lege privind economia socială
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ
<p>1. Descrierea situației actuale</p> <p>Începând cu anul 2006, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale este coordonatorul național al politicilor de incluziune socială, iar în vederea îndeplinirii acestui rol are ca responsabilități monitorizarea și evaluarea implementării strategiilor naționale privind incluziunea socială. În acest sens, periodic, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale prezintă rapoarte de progres asupra stadiului implementării măsurilor prioritare asumate în domeniul incluziunii sociale structurilor responsabile din cadrul Comisiei Europene.</p> <p>Economia socială oferă un model alternativ de incluziune socială a grupurilor vulnerabile, reprezintă o altă manieră de a face incluziune socială și reintegrare prin promovare economică. Economia socială reprezintă totodată un model alternativ de afaceri, bazat pe principiile echității, responsabilității sociale și transparenței, prin care se încurajează participarea tuturor actorilor relevanți (grupuri vulnerabile, persoane apte de muncă și care beneficiază de prestații de asistență socială, persoane aflate în șomaj, autorități locale, organizații neguvernamentale etc.) în procesul de luare a deciziilor. Acest model economic implică o bună coordonare a activităților de producție cu cererea clienților sau utilizatorilor, prin promovarea unei abordări democratice bazate pe cooperare și nu pe competiție, pe promovarea drepturilor angajaților și utilizatorilor, pe utilizarea programelor de politici publice în vederea promovării și integrării grupurilor dezavantajate.</p> <p>Economia socială are un rol cheie în realizarea obiectivelor Strategiei de la Lisabona de creștere durabilă și ocupare completă a forței de muncă, deoarece contracarează numeroasele dezechilibre de pe piața muncii, în special prin sprijinirea ocupării forței de muncă feminine, creează și oferă servicii de asistență comunitară (cum ar fi servicii sociale, medicale și de asigurări sociale) și creează și menține configurația economică a societății, contribuind astfel la dezvoltarea locală și la coeziunea socială.</p> <p>Strategia „Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii” este documentul strategic la nivel european care își propune „o creștere incluzivă” a societății europene, iar stabilirea unor ținte la nivel european pentru creșterea gradului de ocupare și de reducere a numărului de persoane aflate în sărăcie sunt obligații necesar de atins până în anul 2020. Pentru aceasta este necesar ca fiecare dintre Statele Membre să contribuie la atingerea acestor ținte prin politicile pe care fiecare și le dezvoltă la nivel național.</p> <p>În 2009, a fost adoptată Rezoluția Parlamentului European din 19 februarie 2009 referitoare la economia socială (2008/2250(INI)), în care “reamintește că diversitatea formelor de întreprinderi este recunoscută în Tratatul CE, precum și prin adoptarea statutului societății cooperative europene”. Totodată, “consideră că Uniunea Europeană și statele membre ar trebui să recunoască economia socială și părțile implicate în aceasta - cooperative, societăți mutuale, asociații și fundații - în legislațiile și politicile lor și sugerează ca aceste măsuri să cuprindă accesul ușor la credite și la scutiri fiscale, dezvoltarea microcreditelor, crearea unor statute</p>

europene pentru asociații, fundații și societăți mutuale, precum și o finanțare UE adaptată și stimulente pentru a sprijini mai bine organizațiile din domeniul economiei sociale care operează în sectoarele de pe piață și din afara pieței și care sunt create în scopul utilității sociale”.

Totodată, **„Platforma europeană pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale: un cadru european pentru coeziune socială și teritorială”** aprobată de Comisia Europeană, este un instrument care are ca scop realizarea unui angajament comun în rândul Statelor Membre, instituțiilor europene și actorilor implicați în lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale. Prin acest document se are în vedere găsirea de soluții pentru reducerea bugetelor publice și pentru creșterea eficienței prin noi metode participative care să se adreseze combaterii sărăciei. Una din aceste metode se referă la „Promovarea abordării partenoriale și a economiei sociale”.

În contextul legislativ la nivel național, conceptul de economie socială este prezent în Planul național anti-sărăcie și promovarea incluziunii sociale, aprobat prin HG nr.829/2002, capitolele II și IV. Actul normativ, cu modificările și completările ulterioare, definește obiective strategice imediate dar și pe termen mediu – lung (2002-2012). În cadrul obiectivelor pe termen mediu-lung, economia socială este menționată ca unul dintre principiile ce vizează construirea unei societăți incluzive. După stabilirea acestei baze pentru dezvoltarea economiei sociale în România, documentele cu rol major în promovarea incluziunii sociale nu mai menționează economia socială până în 2008.

În 2005 s-a semnat Memorandumul comun în domeniul incluziunii sociale pentru România, care a identificat „provocările în abordarea sărăciei și a excluziunii sociale, prezintă măsurile politice majore luate de România, pe baza acordului, de a începe transpunerea obiectivelor comune ale UE în politicile naționale și identifică principalele metode pentru viitoarea monitorizare și revizuire a politicii”. Deși economia socială fusese deja menționată ca instrument inovator în combaterea sărăciei și a excluziunii sociale în HG nr.829/2002 privind aprobarea Planului național anti-sărăcie și promovare a incluziunii sociale, cu modificările și completările ulterioare, conceptul de economie socială nu se regăsește în Memorandum.

Economia socială revine explicit în atenția generală în 2008 odată cu includerea sa ca domeniu eligibil pentru finanțare din Fondul social european: economia socială este sprijinită ca domeniu major de intervenție al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, al cărui Document Cadru de Implementare este aprobat prin Ordinul comun al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului economiei și finanțelor 254/1169/2008.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, în cadrul proiectului co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane „Economia socială, model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate” (ID 4386) își propune realizarea premiselor pentru dezvoltarea unui sistem sustenabil de economie socială în România ca soluție pentru incluziunea socială a grupurilor defavorizate și de creștere a oportunităților de ocupare pentru persoanele cele mai afectate de riscul de excluziune socială.

2. Schimbări preconizate

Proiectul de lege conține prevederi ce au drept scop reglementarea domeniului economiei sociale, a cadrului general de organizare și funcționare a întreprinderilor care desfășoară activități în domeniul economiei sociale, precum și stabilirea măsurilor de promovare a acestora, conform scopurilor și principiilor lor specifice.

Principalele reglementări vizează următoarele aspecte:

- definirea termenului de economie socială ca fiind parte a sectorului economic, organizată independent de sectorul public, al cărei obiectiv principal este producerea de bunuri și servicii în beneficiul comunității, având scopul de a promova incluziunea socială a persoanelor aflate în situații care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială;
- stabilirea principiilor care stau la baza economiei sociale și a obiectivelor acesteia;
- definirea unor termeni semnificativi în domeniul economiei sociale, precum și stabilirea categoriilor de persoane care fac parte din grupul vulnerabil;
- definirea întreprinderilor sociale și certificarea statutului de întreprindere socială prin acordarea mărcii sociale;
- stabilirea mecanismelor de sprijinire și încurajare a dezvoltării întreprinderilor sociale;
- înființarea la nivel național a Comisiei Naționale pentru Economie Socială, respectiv a Comisiilor județene pentru economie socială la nivel județean, care au ca principal scop identificarea și certificarea întreprinderilor sociale, precum și înființarea și actualizarea Registrului electronic al întreprinderilor sociale;
- în vederea diseminării de informații privind domeniul de economie socială, în fiecare an se va sărbători luna mai, ca fiind „luna promovării economiei sociale”;
- au fost introduse contravenții și sancțiuni aplicabile nerespectării obligațiilor prevăzute de prezenta lege;

Se preconizează că, reglementările cuprinse în prezentul proiect de lege au următoarele rezultate favorabile:

- contribuie la dezvoltarea unei viziuni de ansamblu asupra interesului general și a dezvoltării durabile,
- promovează și contribuie la dezvoltarea cetățeniei active, a autodeterminării și a coeziunii sociale,
- contribuie la creșterea calitativă și cantitativă a ocupării prin:
 - crearea de locuri de muncă pe termen lung
 - fie în cadrul întreprinderilor sociale,
 - fie prin sprijinirea de către acestea a unor activități care pot genera sau care asigură locuri de muncă – autoocupare, dezvoltare de noi locuri de muncă pentru alții,
 - dezvoltarea de întreprinderi sociale care acompaniază persoanele aparținând grupurilor vulnerabile pe termen scurt sau mediu pentru integrare treptată pe piața muncii, în economia reală, prin
 - dezvoltarea unor programe eficiente de ocupare dedicate persoanelor vulnerabile,
 - creșterea și susținerea creării de locuri de muncă adaptate nevoilor specifice ale acestora și
 - promovarea cu prioritate a unor activități care pot genera sau asigura locuri de muncă pentru aceste persoane, activități care vizează în mod prioritar ocuparea cât mai multor persoane aparținând acestor grupuri, și nu productivitatea pe termen scurt,
- încurajează creșterea numărului persoanelor care sunt nu numai consumatori, ci și producători de bunuri sau furnizori de servicii, contribuind astfel la creșterea produsului intern brut,
- contribuie la susținerea și dezvoltarea spiritului antreprenorial,

- încurajează și contribuie la dezvoltarea unor programe locale sau comunitare complexe, putând oferi răspunsuri adaptate nevoilor locale specifice, inclusiv prin:
 - identificarea corectă a acestor nevoi, mai ales cu privire la grupurile vulnerabile,
 - dezvoltarea unor mecanisme eficiente de producție la nivel local,
- contribuie la dezvoltarea și funcționarea eficientă a unor tipuri de servicii sociale și produse pe care le pot furniza întreprinderile sociale,
- contribuie la reducerea discriminării și a percepțiilor negative privind anumite grupuri vulnerabile, inclusiv prin evidențierea faptului că acestea nu reprezintă probleme, ci resurse pentru societate,
- sprijină și promovează diversitatea domeniilor și formelor de calificare, formare inițială și formare continuă, cu impact inclusiv asupra dezvoltării varietății de ocupații din România, în concordanță cu tendințele europene de dezvoltare în domeniu,
- contribuie la diversificarea surselor de autosuținere pentru structuri din domeniul social, cum sunt, de exemplu, organizațiile nonprofit sau societățile cooperatiste, și pentru beneficiarii acestora,
- contribuie la creșterea capacității de autofinanțare a unor categorii variate de persoane juridice, prin diversificarea opțiunilor financiare flexibile dedicate acestora, contribuie la creșterea economică sustenabilă.
- economia socială joacă un rol esențial în economia europeană combinând profitabilitatea cu solidaritatea, creând locuri de muncă de bună calitate, consolidând coeziunea socială, economică și regională, generând capital social, promovând cetățenia activă, solidaritatea și un tip de economie care acordă prioritate oamenilor și sprijinind dezvoltarea durabilă și inovarea socială, tehnologică și de mediu.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

2. Impact asupra mediului de afaceri

Reglementările prevăzute în proiectul de lege contribuie la susținerea și dezvoltarea spiritului antreprenorial.

3. Impact social

Dezvoltarea domeniului economiei sociale în România va avea impact direct asupra incluziunii sociale a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile cât și asupra calității vieții persoanelor din comunitate. Întreprinderile sociale își pot dezvolta activitatea în domeniu, în baza unor reglementări clare și accesibile, cu respectarea unor principii de bază, cum ar fi:

- prioritatea acordată individului și obiectivelor sociale și nu capitalului;
- apărarea și aplicarea principiului solidarității și al responsabilității sociale;
- convergența dintre interesele membrilor și/sau a interesului general;
- exercitarea unui control democratic asupra activităților de economie socială;
- asocierea voluntară și deschisă în formele de organizare;
- gestiunea autonomă și independența față de autoritățile publice;
- alocarea unei părți din profit pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă și furnizarea unor servicii de interes pentru membri și/sau de interes general.

Respectarea principiilor economiei sociale va avea impact atât asupra dezvoltării sociale, cât și asupra reducerii riscului de excluziune socială prin crearea de noi oportunități de angajare a persoanelor care provin din grupurile vulnerabile.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent (2010)	Următorii patru ani (2011-2014)				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

7. Alte informații

Nu se pot estima costurile și impactul asupra bugetului de stat pentru implementarea măsurilor prevăzute de prezentul proiect de lege.

Secțiunea a 5-a		
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare		
1. Proiecte de acte normative suplimentare:		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hotărâre de Guvern pentru aprobarea nomelor metodologice de aplicare a prevederilor legii privind economia socială; ➤ Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale pentru organizarea, actualizarea și utilizarea Registrului electronic al întreprinderilor sociale. 		
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie		
Proiectul de lege privind economia socială cuprinde recomandări prevăzute în textul Rezoluției Parlamentului European din 19 februarie 2009 referitoare la economia socială (2008/2250(INI)) .		
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente		
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.		
4. Evaluarea conformității:		
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.		
<i>Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării</i>	<i>Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează)</i>	<i>Comentarii</i>
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea		
6. Alte informații		
Secțiunea a 6-a		
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ		
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate		
Elaborarea proiectului de lege privind economia socială a fost realizată într-o primă etapă, cu participarea reprezentanților organizațiilor neguvernamentale în cadrul Proiectului „Economia socială – model inovator pentru promovarea incluziunii active a persoanelor defavorizate” cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa Prioritară 6, „Promovarea incluziunii sociale”, Domeniul de intervenție 6.1 – „Dezvoltarea economiei sociale”.		
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ		
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative		
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente		

5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi
6. Alte informații
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.
2. Alte informații

Față de cele prezentate mai sus, supunem spre avizare proiectul de **Lege privind economia socială**.

Ministrul muncii, familiei și protecției sociale

Sulfina BARBU

AVIZĂM FAVORABIL:

Ministrul administrației și internelor

Constantin Traian IGAȘ

Ministrul finanțelor publice

Gheorghe IALOMIȚIANU

Ministrul justiției

Cătălin Marian PREDOIU

**Ministrul economiei, comerțului și mediului
de afaceri**

Ion ARITON